

Dubrovnik spring course, Treće izdanje 2011. godine, „Borba protiv korupcije - Jesmo li na putu prema nigdje?“

Treće izdanje proljetnog tečaja u Dubrovniku pod nazivom „Neokovana budućnost-terorizam između prava i politike“ u organizaciji profesora Davora Derenčinovića i asistentice Anna-Marie Getoš sa Pravnog fakulteta, Sveučilišta u Zagrebu, profesora Stevensa W. Becker-a i profesora Richard Farkas-a sa DePaul Sveučilišta iz Sjedinjenih Američkih Država, profesora Charlesa Tucker-a sa sveučilišta Notre Dame iz Sjedinjenih Američkih Država, profesora Igora Bojanić sa Pravnog fakulteta Sveučilišta u Osijeku, te Michaela Kilchling-a sa Max Planck Instituta za strano i međunarodno Kazneno pravo, održan je u Dubrovačkom Inter-University Centru u razdoblju od 21.-25.3.2011.

U programu su sudjelovali Anna-Maria Getoš, Richard P. Farkas, Hans-Jörg Albrecht (Max Planck), Lorena Bachmaier Winter (Sveučilište Complutense Madrid, Španjolska), Zorislav Antun Petrović (Transparency International, Hrvatska), Richard Grawey i Catherine Diebel (DePaul) Vanja-Ivan Savić (PFZG), Michael Kilchling, Lucija Barjašić (Sveučilište u Zagrebu) i Qerkin Berisha te studenti: Andro Miljan, Ivana Janković, Marija Matijević, Domagoj Mateković, Šime Matak, Marija Galiot sa Pravnog fakulteta u Zagrebu te Abiola Kalijaiye, Trevor Clarke i Carla Espinoza sa DePaul University-a iz Chicaga.

Tema tečaja bila je korupcija, načini njenog sprečavanja te poteškoće koje sprečavaju efektivnu bitku protiv korupcije. Svaki dan programa bio je podijeljen u prijedodnevni dio tijekom kojeg su glavnu riječ imali profesori, asistenti i gospodin Petrović iz Transparency Internationala i poslijepodnevni dio kada smo do izražaja došli mi studenti. Radni jezik bio je engleski i svaka osoba koja je participirala, bez iznimke, morala je samostalno držati prezentaciju od nekih 10-15 minuta. Nakon toga svi prisutni imali bi priliku postavljati pitanja vezana uz prezentaciju i iz toga bi često krenula diskusija.

Ništa strašno niti neizvedivo. Unatoč tome što mi studenti nismo uživali uobičajenu brojčanu nadmoć, atmosfera je bila kolegijalna i naša mišljenja uvažavala su se jednako kao ona data od strane profesora. Iskreno priznajem da sam se rijetko tako dobro osjećao kao kada sam profesorima mogao odgovarati na pitanja na koja oni nisu unaprijed znali točne odgovore.

Cilj je bio imati produktivnu diskusiju, tako da je kvaliteta samih prezentacija bila u drugom planu. Osobno smatram da su prezentacije u kojima je bilo najmanje teksta na kraju ispale najboljim. Možda najšokantnija bila je činjenica da, ne samo da smo sami birali teme o koje ćemo prezentirati nego nitko naš rad nije prijevremeno ni vidio. Nitko nam nije rekao jesu li teme dobre, je li prezentacija pre duga, da li treba više slika, više grafova, više teksta? Potpuna autonomija, a svejedno fraza „banda lopovska“ nije bila upotrebljena niti jednom. Razočaravajuće!

Jedina stvar koje smo se svi sudionici bojali, profesori kao i studenti, bilo je „Albrechtijansko pitanje“ iliti pitanje koje bi postavio profesor Albrecht s ciljem da osobu prema kojoj je usmjerena ostavi zbunjenom, dezorijentiranom i bez riječi. Nikad nisu bila zabavna za osobu koja je trebala naći odgovor, ali često bi čitav razgovor poslala u nov, zanimljiv smjer tako da sve u svemu nemam ništa lošega za reći o službeno dijelu tečaja.

Kroz pet dana raspravljanja o svakoj vrsti korupcije, od politike do privatnog sektora, od svakodnevnog među običnim građanima do samih vrhova država, došli smo do jednog važnog zaključka. Korupciju se ne smije gledati kao jedan problem koji ima jedno rješenje. Nepotizam na primjer, manji je problem od davanja mita visokom državnom dužnosniku, ali ga se je teže riješiti jer mnogi ljudi u davanju usluga rodbini i prijateljima ne vide ništa loše. Tehničke i pravne mjere imaju svoje mjesto, ali za dugoročne promjene nužno je mijenjati mentalitet stanovništva.

Van službenog dijela, bile su samo dvije organizirane grupne aktivnosti. Razgledavanje grada koje je zamijenilo popodnevni dio tečaja i zadnja večer u Irish pubu. Ostatak vremena bili smo slobodni i palo je na nas da se organiziramo. Ovo počinje već kod prijevoza i smještaja. Možda najveća glupost koju smo, mi studenti iz Zagreba, napravili bila je ne dogovoriti se u naprijed gdje mislimo živjeti. Raspršili smo se na tri različita kraja grada što nam je značajno otežalo život.

Većinu vremena podijelili bi se po jezičnim i studentsko/profesorским granicama. To vrijeme se koristilo za bolje upoznavanje kolega sa faksom. U ponedjeljak bili smo većinom samo poznanici, a do petka smo postali prijatelji. Uspješno smo si organizirali kupone za Dubrovačku studentsku menzu, prošli kroz sve restorane i kafiće koji su nam bili predloženi kao dobri (čitaj: ne pre skupi) te obavili našu turističku dužnost i snimili preko stotinu fotografija. Valja napomenuti da dobro društvo, koje značajno pomaže užitku posjeta Dubrovniku tijekom sezone, postaje neophodno u ožujku. Grad je po noći prazan. Posljedica toga je da se zabavu mora napraviti jer naći ju nismo mogli.

Sreća je u tom pogledu bila na našoj strani jer smo se ubrzo sjetili da smo svi sadašnji ili budući pravници i da to od nas čini socijalne-übermensch-e sposobne od sumraka do zore pričati o Bogu i svijetu pa dosadi nije bilo traga.

Kada smo se napon dogovorili s Američkim studentima za zajednički izlazak, kulturni šok je bio manji nego što sam očekivao. Ispada da unatoč razlikama u pravnim sustavima, organizaciji visokog obrazovanja i čak u godinama (Američki studenti bili 6-7 godina stariji od nas) muke i patnje studenta prava univerzalne su i zajednički jezik brzo se našao. Krenuli smo od anegdota s ispita, pričama iz studentskog života i nastavili par rasprava iz službenog dijela dana, a završili u tradicionalnoj Hrvatskoj maniri učenja stranaca kako pravilno izgovarati hrvatske prostote. Na žalost snima ove kulturne razmjene ne postoji, što je vjerojatno dobra stvar uzevši u obzir da ništa što se stvarno dogodilo ne može biti smiješno kao ono čega se sjećam.

Tijekom par izlaska čak su nam se pridružili profesori i asistenti. U posebno lijepom sjećanju ostaje večer kada je profesor Farkas čuo da odlazimo na palačinke i odlučio doći s nama. Tijekom jela ispričao nam je malo o svojim Hrvatskim korijenima i kako je njegova majka došla emigrirala u SAD. Na kraju nas je sve počastio i ostavio da dalje radimo što god već ljudi ovih dana rađe.

Cijelo iskustvo je jedinstveno. Teško je naći sličnu priliku u kojoj možeš raditi, za razliku od pukog slušanja, s kolegama i stručnjacima iz Europe i Svijeta. Kući sam se vratio bogatiji ne samo za par prijatelja i iskustva već i 4 ECTS boda koja mogu unovčiti na petoj godini tako da najiskrenije predlažem svakome tko se nađe u prilici da sudjeluje (seminaristi i sudionici na vježbama profesora Derenčinovića) da sve od sebe da bude izabran, isplati se.